VlSIR Fimmtudagur 28. febrúar 1980

Útgelandi: Reykjaprent h/f
Framkvæmdastjóri: Daviö Guðmundsson
Ritstjórar: ólalur Ragnarsson
Höröur Einarsson

Ritstjórnarfulltrúar: Bragi Guðmundsson, Elias Snæland Jónsson.
Fréttastjóri erlendra Irétta: Guðmundur G. Pétursson.
Blaðamenn: Axel Ammendrup, Hannes Sigurðsson, Halldór Reynisson, lllugi Jökulsson, Jónlna Michaelsdóttir, Katrin Pálsdóttir, Páll Magnússon, Sæmundur Guðvinsson.
Iþróttir: Gylfi Kristjánsson og Kjartan L. Pálsson.
Ljósmyndir: Gunnar V. Andrésson, Jens Alexandersson.
Otlit og hönnun: Gunnar Trausti Guðbjörnsson, MagnúsOlafsson.

Auglýsinga- og sölustjóri: Páll Stefánsson
Dreifingarstjóri: Sigurður R. Pétursson.

Auglýsingar og skrifstofur:
Siðumúla 8. Simar 86611 og 82260.
Afgreiðsla: Stakkholti 2-4, simi 86611.
Ritstjórn: Siðumúla 14, sími 86611 7 linur.

Askrift er kr. 4.500 á mánuði
innanlands.

Verð i lausasölu
230 kr. eintakiö.

Prentun Blaðaprent h/f.

LISTAPRÓSENTUR OG MARKAÐSLÖGMÁL
Listiðkun og menningarstarf-
semi islendinga hefur veriðofar-
lega á baugi í f jölmiðlum síðustu
daga vegna Listaþings samtak-
anna „Llf s og lands" sem haldið
vará Kjarvalsstöðum um miðjan
þennan mánuð.
Þessi ungu samtök stef ndu nú í
þriðja sinn saman hópi borgara
til þess að f jalla vítt og breitt um
ákveðið efni, sem forráðamenn

þeirra telja snerta umhverfismál
i viðasta skilningi. Að þessu sinni
var yfirskriftin „Maður og list"
og er þakkarvert að taka íslenska
list og stöðu hennar til svo gaum-
gæf ilegrar skoðunar, sem þarna
vargertbæði af lærðum og leik-
um.

Einhverra hluta vegna hefur
sú umræða, sem þetta þing hef ur
komið af stað í fjölmiðlum að
miklu leyti snúist um f jármögn-
un listarinnar í landinu, og þá
gjarnan veriðtil þess vitnað, að á
fjárlögum íslenska ríkisins til
menningar og lista sé aðeins
0,46% heildarútgjalda hins opin-
bera á síðasta ári. Hefur í því
sambandi verið bent á, að í þess-
ari upphæð felist meðal annars
styrkir til reksturs Sinfóníu-
hljómsveitar og Þjóðleikhúss og
ýmissa annarra stofnana á sviði
menningar og lista.
Svo mjög hef ur verið einblínt á
þetta brotabrot, að menn haf a ef

Fjárf ramlög rlkissjóös til lista- og menningarmála hafa verio mikio til umrsou undan-fariö og til þess að krefjast hækkunar á þeim hafa menn seilst alla leio til Senegal, þar sem skýrslugerðarmenn virðast sniðugri f prósentureikningi en hér norour I höfum.

til vill verið farnir að trúa þvi að
þessi blessuð þjóð verji ekki öðru
fé til lista- og menningarmála
sinna en þessum hluta ríkisf jár-
magnsins. Slík einsýni gefur
mönnum auðvitað ekki rétta

mynd af því hvernig þessum
málum er komið, því að auk
framlaga af fjárlögum verja til
dæmis stof nanir eins og ríkisf jöl-
miðlarnir, útvarp og sjónvarp
verulegum upphæðum rekstrar-
gjalda sinna í greiðslur til lista-
manna á hinum ýmsu sviðum
tónlistar, leiklistar, myndlistar,

bókmennta og kvikmynda.svo að
nokkuð sé nef nt. Þá hef ur einnig
vantað í f jölmiðlaumræðuna þá
f jármuni, sem sveitarfélög víðs
vegar um land verja til margvís-
legrar menningarstarfsemi og
lista.
Ef á annað borð er verið að

reikna prósentur og krónutölur í
þessu sambandi verða menn að
taka fleira með í reikninginn en
bein fjárframlög ríkisins.
Það gefur auga leið, að iang-
mestur hluti þeirrar listastarf-
semi, sem fram fer hér á landi,á

tilveru sína undir venjulegum
markaðslögmálum og almennir
borgarar landsins eiga miklu
meiri þátt i f jármögnun hennar
en hiðopinbera. Þannig verður á-
fram.

Hitt er svo annað mál, að óhjá-
kvæmilegt er, að ákveðnir þættir
listastarfseminnar í landinu séu

styrktir af hinum sameiginlega
opinbera sjóði okkar, ríkissjóði,
og eins að ef nilegir listamenn séu
hvattirtil dáða meðstyrkjum eða
starfslaunum.

Þær prósentutölur, sem nefnd-
ar voru af f járlögum okkar eru
sagðar verulega lægri en í ná-
grannalöndunum, þar sem eitt til
fimm prósent ríkisútgjalda fari
til lista- og menningarmála. Slík-
ur samanburður segir lítíð einn
sér, og f urðulegt er, eins og for-
maður Bandalags íslenskra lista-
manna gerði í útvarpi á dógun-
um, að fullyrða, að í jafn-fjar-
lægu og fjarskyldu ríki og
Senegal fari fjórðungur ríkisút-
gjalda til lista- og menningar-
mála. Við gætum til dæmis tekið
allan kostnað við skólakerf i okk-

ar eða annað með í reikninginn
og búið til slíkar prósentutölur.
Það verða ekki opinberar krón-
ureða prósentur heldur hæfileik-
ar sem ráða því, hvort við eign-
umst alvöru-listamenn og sígild
listaverk.

Kennarar - börn - bækur:

Barnabækurnar séu flokkaðar

miðað við lestrargetu barna

í Helgarblaöi Visis 16. febrUar
s.l. birtist viotal vib einn af af-

kastamestu bókaútgefendum
landsins. Þar ræðir hann meöal
annars fram og aftur um
bokaUtgáfu, en athygli mina
vaktí eitt öðru fremur. Þaö var
frásögnhans af fjárupphæð sem
hann færöi kennarasamtökun-
um fyrir riimum áratug og vildi
hann að hún yrði nýtt til aö hafa
bætandi áhrif á útgáfu barna-
bóka hér á landi. Ekki man ég
eftir þvi að fram hafi komið
hvernig fé þetta hefur verið
mótað. Gaman væri að fá upp-
lýsingar um það.
En þetta leiddi huga minn að
möguleikanum á að nota barna-
bækur til að hjálpa til við lestr-
arkennslu i skólum. Það er stað-
reynd, að börn vilja skemmti-
legt lestrarefni og þvi er gott að
skólabörn, a.m.k. þau yngstu
hafi aðgang aö bekkjarbóka-
safni. En þá kemur upp eitt
vandamál. Það er hversu erfitt
er að meta þyngd bóka. Hvaða
bók hentar 7 ára barni er
kannski spurt? Svarið er að það
fari eftir lestrargetu barnsins.
Ekki er til nein ákveðin bók
handa ákveðnum aldursflokki.
Það er nefnilega mjög misjafnt
hvar þau eru á vegi stödd.

bókmenntir
Sigurður
Helgason
skrifar um
barnabækur

Erlendis tiðkast sums staðar að setja sérstök tákn á barnabækur fyrir hvert lestrargetustig og værl það til mikils hagræðis fyrir kennara og bókaverði uuk að sjálfsögðu forráðamanna burna.

Ekki veit ég hversu mikið er
gert af bví aö kynna verðandi
kennurum barnabókmenntir I
K.H.t. Að mlnu áliti'hefur stóru
hlutverki að gegna að þvi er
varðar að kynna stúdentum þær
bækur sem á boðstólum eru.
Einnig væri mögulegt að stú-
dentar tækju að sér ár hvert að
meta hverja bók fyrir sig og þar
með gætu þeir sjálfir kynnst

bókunum og um leið væri hægt
að senda til skóla og annarra
aðila sem málið varðar upplýs-
ingar um hvaða bók hentar
barni á sérhverju lestrargetu-
stigi. Það gæti auðveldað for-
eldrum val á bokum handa
börnum sinum, þannig að
öruggt sé að börnin ráði við að
lesa bækurnar. ',
Fyrir bókaverði væri slík

flokkun til mikilla bóta. Val
kennara á bókum fyrir nemend-
ur sina yrði mun auðveldara.
Ég hef séð erlendar bækur,
þar sem sllk flokkun hefur farið
fram áður en bækurnar hafa
veriö gefnar út. Þá er sérstakt
takn fyrir hvert lestrargetustig.
Það leiðir það af sér, að kennar-
ar þurfa ekki að binda sig I jafn
rlkummælivið þær lestrarbækur

sem Rlkisútgáfa námsbóka út-
hlutar og þykja misheppilegar
til slns brúks. Ég set þessa
hugmynd hér fram og vona
jafnframt, að hana megi nýta að
einhverju leyti.
Engir hafa betri aðstöðu til að
hafa jdkvæð áhrif á bókaval
barna og kennarar. Ef þeir
kappkosta að lesa fyrir börn og
kynna þeim góðar bækur verður
það til þess að börnin fara smátt
og smátt að vanda valið. Til
þess þarf að auka þekkingu
kennara á barnabókmenntum.
Þeir þurfa að fá upplýsingar lim
það sem Ut kemur og fylgjast
með gagnrýni. En eins og ég
sagði áðan er lykilhlutverkið I
höndum Kennaraháskóla ls-
lands. Vonandi veldur hann
þessu mikilvæga hlutverki.
Sigurður Helgason.